

Andante

HAZİRAN 2014 - Yıl 11 Sayı 92 - Fiyatı 7 TL

Türkiye'nin Klasik Müzik Dergisi - www.andante.com.tr

**42. İSTANBUL
MÜZİK
FESTİVALİ EKI
DERGİMİZLE
BİRLİKTE
ÜCRETSİZ**

Festivalden Yaşamboyu Başarı Ödülü alan büyük şef ve öncü piyano ikilimiz yeni DVD kaydında buluştu

Bir Güher-Süher Pekinel ve Zubin Mehta ortak yapımı

9 771303 774011

PEKİNELLER VE ZUBİN MEHTA'DAN YENİ BİR DVD KAYDI

Dünyaca tanınan piyano ikilimiz Güher ve Süher Pekinel global düzeydeki çok seçkin bir kariyerin ardından 2010 yılından itibaren yorumculuk alanındaki etkinliklerini iyice azaltıp kendilerini yetenekli Türk gençlerinin müzik eğitimine adadılar. Diğer yandan, prestijli etiketler için kayıtlar yapmayı sürdüren Pekinellerin orkestra şefi Zubin Mehta ile birlikte yaptıkları bir DVD kaydı bu ay Türkiye'de piyasaya sunuldu.

Güray Başol
guray.basol@andante.com.tr

Bu ay Türkiye'de piyasaya çıkan, 2 CD-1 DVD'den oluşan kaydınızda, yaşayan en büyük şeflerden biri olan Zubin Mehta yönetiminde çaldığınız bir konçertonun yanı sıra ikili eserler de yer alıyor. Dünya dağıtımı Eylülde yapılacak bu kayıtlı ilgili okurlarımıza bilgi verebilir misiniz?

SP/GP İstanbul Müzik Festivali'ne yetiştirmek amacıyla, yayıncı firma Unitel/Arthaus tarafından Türkiye dağıtımı öne

alınan DVD ve CD kayıtlarımız bu aydan itibaren ülkemizde temin edilebilecek. Kayıtlarımız ayrıca festival süresince İKSV mağazasında ve konser mekanlarında açılan satış noktalarında da bulunabilecektir. İKSV Türkiye için bir de ilki gerçekleştirerek, festivale özel olarak ürettiği hediyelik eşyalarla birlikte bu kayıtlarımızı da, işbirliği yaptığı Beymen mağazalarında satışa sunacak.

İKSV'nin bu yılki özel tasarım ürün-

lerinin bizleri onurlandıran bir yanı da var. 1978 yılında çizdiğimiz, Frankfurt'ta World Wild Fund yararına satışı yapılan iki resmimiz, İKSV'nin bu yıl sanatçılarla yaptığı işbirliği çerçevesinde, Bülent Erkmen'in kolaj tasarımıyla İstanbul Müzik Festivali tanıtım afişlerinde iç içe geçmiş biçimde kullanıldı. Resimlerimiz ayrıca bu yıl satılacak ürünlerin üzerinde de yer alacak. Bu girişim; Salzburg, New York, Paris şehirlerinde düzenlenen fes-

tivallerde olduğu gibi, sanatın halkımızın değişik kesimlerine ulaştırılması yolundaki arzumuzun da yaşama geçirilmesi anlamına gelecek. Yıllar içinde gelişecek çeşitliliğin toplumun tüm kesimlerine yayılarak yeni, dinamik ve klasik müziği hiç tanımayan kesimleri de zamanla içine almasını ümit ediyoruz. Şahsen bunun son derece önemli olduğuna inanıyoruz. Klasik müzik Dünya müziğinin bir parçası olarak halka ne kadar çok hitap ederse, halkın da o denli klasiği haline gelmiş olur.

Canlı konser kaydı stüdyoda yapılan kayda nispeten herhalde daha farklı bir deneyim olmalı, öyle değil mi?

Tüm DVD'lerimizi canlı yayın kayıtları halinde gerçekleştiriyoruz. Zira film, yaşanan o dakikaların heyecanı ve güncelliğini ebedileştiren bir görev üstleniyor. Stüdyoya girip mükemmelliği çabucak yakalamak adına maalesef çok yaygın bir davranış olan momentum'u "collage" haline dönüştüren anlayış tarzına da bir tür karşı duruş sergiliyor bu çalışmamız. Elbette bu tercih daha riskli, çünkü konser ortamında yapılabilecek hatalar da bu tercihin kaçınılmaz bir parçası olarak orada kalıyor. Bu düşünce tarzı 1950-1980 yılları arasında yapılan kayıtlara daha yakın. O kayıtları hala ilgiyle dinlememizin, onlarla özdeşleşmemizin sebebi, son derece doğal olmaları. Biz genellikle her konserimizi yıllardır kayıt altına aldığımız için bu süreçte zorlanmıyoruz; tam aksine, canlı yayın kayıtları heyecanımıza heyecan katıyor.

Kayıt tanınmış radyo kurumlarıyla birlikte yapmak da önemli bir ayrıcalıktır. Kayıta geriye dönüş olmadığı için, mikrofonların optimal biçimde yerleştirilmesi son derece önemlidir. Ayrıca bu radyo

kurumlarının yapılan anlaşmalarda, kendi arşivleri için de kazanç sağlama gayesiyle, konseri programlarında istedikleri kadar kullanabilme hakkını ellerinde tutmaları, kayıtlarımızın dünya çapında yaygın biçimde tanınmasını sağlıyor. Resital programımızı Würzburg ve Ludwigsburg festivallerinde çalmış olmamıza rağmen hem Bavyera Radyosu (BR) hem de Stuttgart Radyosu (SWR) arşivlerinde kullanmak üzere resitali iki gece üst üste kayda aldılar.

Resitalde yer alacak eserlerin seçiminde programın müzikal yapısı, çeşitliliği ve bütünlüğü son derece önemlidir. Bu kayıta yer alan resitalimizi Schubert'in 4 el için Fa minör Fantezisiyle açtık. Bu ilk eseri, Mozart'ın 2 piyano için Re majör Op. 448

Sonati ve Debussy'nin üçüncü bölümünü Stravinski'ye adanmış ve onunla birlikte çaldığı *En Bleu et Noir* adlı eser takip etti. İspanyol besteci Manuel Infante'nin en önemli eserlerinden biri olan *Endülüs Dansı*, Poulenc'ten çok az çalınan *Elegie* ve Lutoslawski'nin *Paganini Çeşitlemeleri*'nin ardından Darius Milhaud'nun *Scaramouche* adlı eserinin Latin ritimleriyle bezenmiş *Braziliera* adlı üçüncü bölümüyle izleyicilerimize veda ettik. Tüm bu çalışmayı, sayılı müzisyenlerle zengin bir arşiv oluşturmuş bulunan Unitel firmasıyla birlikte gerçekleştirdik. Unitel, Zubin Mehta'nın önerisi üzerine, ARD ve Arte ortaklığında gerçekleştirilen, yaşamöykümüzün anlatıldığı bir saatlik filmimizi ARD'den satın aldı. Arthaus firması da filmin basımını ve yayını üstlendi.

Müzik eğitimi için çok küçük yaşta, önce kısa süreliğine Paris'e, hemen ardından Almanya'ya ve daha sonra ABD'ye gittiniz. Paris'te önemli pedagog Yvonne Loriod-Messiaen ile çalışma imkânınız olmasına rağmen neden Almanya'da eğitiminizi sürdürme kararı aldınız?

GP Fransız ekolü; Rameau'dan Debussy'ye, Ravel'den Dutilleux ve Boulez'e kadar geniş bir müzikal alanı kapsıyor. Hocamız Statzer, hem Alfred Cortot'nun öğrencisi olmasından dolayı Fransız ekolünü benimsemesi, hem de Avusturyalı olduğu için Alman ekolünü içselleştirmesi bakımından bizlere bu sentezi aşılamıştı. Duygusal olarak bu sentezin devamını aradık ve ağır basan Bach, Beethoven, Mozart, Schubert sevgimiz bizleri kısa zamanda Almanya'ya yönlendirdi. Hâlbuki, Madame Loriod'yu öğretmenliği ve kişiliği itibarıyla benimsemiştik; bizlere her türlü yardımla pek çok kapı

acıyordu. Konservatuvarı birincilik ödülü ile bitireceğimiz konusunda diretmesine rağmen, ağır basan taraf Alman ekolü oldu. Ne zaman geriye dönüp baktıysak, doğru yolu o yıllarda seçtiğimize olan inancımız hiç değişmedi.

SP Bildiğiniz gibi, bir piyanistin tekniğini 16 yaşına gelene kadar oturtmuş olup, daha sonra değişik ekollerle bilinçli olarak zenginleşerek kendine has yorum gücünü geliştirmesi gerekiyor. Rudolf Serkin ve Claudio Arrau şu gerçeğin altını her zaman çizmişlerdir: Hiçbir elin birbirine benzememesi gibi, tuşenin kendine özgü rengini de ancak kendiniz oluşturabilirsiniz. Bu açıdan, Serkin ve Arrau ile çalıştığımızda önemli olan unsur, eserlerin detaylarıyla bütünleşen yapısal bütünlükleri ve müzikal ifade gücüyü. Onlar bizimle ders yaptıkları sırada çok az çalıp, daha çok felsefi yazarlara ve resamlara değinirler ve bestecilerin değişik eserlerinden alıntılar yaparak, o eserleri daha da şeffaf kılan yorumlarımızı esere topyekün sadık kalarak oluşturmamızı sağlarlardı. Bu arada kendileriyle sadece solist olarak çalıştığımızı da belirtelim.

GP Serkin ve Arrau'nun üzerinde önemle durdukları nokta, orijinal notadan çalışıp yazılanlara yüzde yüz sadık kalmamızdı. Hele Serkin, bazen ikinci üçüncü baskıyı getirerek orijinaliyle karşılaştırır, yanlışları tespit eder ve nedenlerini açıklardı. Onun gözünde, eserin en derinlerde yatan saflığına ulaşmak çok ama çok önemliydi. Tabii ki bu bakış açısı bizim de müziğe bakışımızı şekillendirdi.

SP New York Juilliard'daki hocamız Adele Marcus ise, Junghaus ekolünden gelen, tuşesiyle muazzam renk paletine sahip bir hocaydı. "Piyanonun senyörü" olarak anılan Claudio Arrau ise, inci gibi işlediği her detayı tüm zarıflığı ve yumuşaklığı ile bir bütüne nasıl entegre edilebileceğini kendine has biçimde açıklardı. Her açıdan detay tekniğini oluşturmuş, iyi bir hocaydı. Her piyanist, eksikliklerini çok iyi belirleyip, hocalarını ona göre

seçmek mecburiyetindedir. Çünkü hiçbir hoca size her şeyi veremez. Bu ustalarla çalışmak hakikaten bir ayrıcalıktı; her biri insan olarak da bizi çok zenginleştirdi. Kendilerine çok müteşekkirimiz.

Bach'ın iki piyano için konçertolarını Colin Davis yönetimindeki İngiliz Oda Orkestrası ile kaydetmenizin yanı sıra, doğaçlamaya yatkın olan bu müzik üzerine bir de Take Bach albümünü çıkar-dınız. Bach ve caz müziğini buluşturma fikri nasıl doğdu?

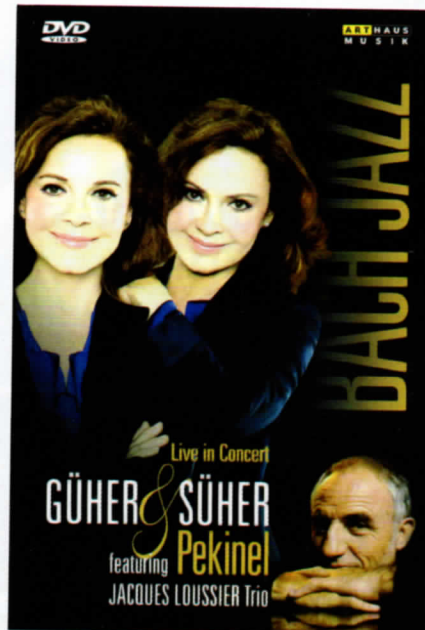
GP Çocukluğumuzdan beri, armoni içinde şeffaflığı, olağanüstünün sonsuz arayışını ve doğrudan formüle edilişini sadece Bach'ta bulduk. Bach'ın ileri görüşlülüğü ile geçmiş, bugünü ve geleceği aynı zamanda yaşatabilmesinden ve yapıtlarının zamanın ötesinde kalmasından kaynaklanıyor bu durum. Müziğine bilinçli yaklaşıldığında "swing" özelliği doğal olarak ortaya çıkıyor. Bach işte bu nedenle caz müzisyenleri arasında popülerdir. Bach'ın müziğinin mimarisini tümüyle bozmadan caza uyarlamak, ancak, beste-

cideki bu "swing" özelliğini yakalamakla mümkün olabilir. Jacques Loussier klasik müziği cazla birleştirme konusunda başarılı bir örnek. Klasik müzik cazla özgülleşir ve zenginleşir. Caz bu yolla klasik müzik geleneğinde bambaşka bir derinlik kazanır. Burada önemli olan, klasik müzik ve caz dinleyicilerinin aralarındaki mesafenin kapanıp, bu iki müzik türünün kalitelerinden hiçbir şey kaybetmeden birbiriyle harmanlanmasıdır.

SP Ünlü piyanist Glenn Gould'un yeniliklere açık Bach yorumları ile yetişen bizim kuşak için bu tarz, yepyeni ve değişik bir keşifti. Bu gelişme bizi daha sonra Bill Evans ve George Shearing'e yöneltti. Onları caz piyanistlerinin "şairleri" olarak yaşamının zevkini tattık. Evans, Shearing ve Loussier cazda kendilerine özgü tarzlarıyla sadece Bach üzerinde çalışmakla kalmamış, Brahms, Schumann, Debussy, Ravel, Satie ve Milhaud'nun armonilerini de caz ile harmanlayarak yeni yorumlara ulaşmışlardır.

Modern müzik repertuarındaki eserleri de sıkça icra ediyorsunuz. Özellikle, Igor Stravinski'nin Bahar Ayini adlı devrimci eserini icra ettiğiniz kayıt ve genel olarak 20. yüzyıl müziği ve icrası üzerine konuşabilir miyiz?

GP Stravinski'nin *Bahar Ayini* adlı eserinin bestelenişinin 100'üncü yılı kutlamaları çerçevesinde Decca, Deutsche Grammophon ve Philips firmaları, 1913 yılından günümüze kadar yayınladıkları en iyi *Bahar Ayini* yorumlarını bir kutuda topladı. Bu kutuda Stravinski'nin 1921 tarihli kendi yorumu da bulunuyor. Ansermet, Haitink, Karajan, Solti yorumlarının yanı sıra Deutsche Grammophon'un 1987 yılında çıkarttığı CD kaydındaki yorumumuzu da seçmesi bizi çok sevindirdi. 20. yüzyılın en çarpıcı eserlerinden biri olan *Bahar Ayini*, baharın gelişini kutlamakla birlikte, müziğin değişik kültürleri bir araya getirmekte derin ve etkili bir rol oynadığını gözler önüne seriyor. Yapıt, ilkel insanın uygarlaşma öncesindeki içgüdüsel

yönlerini ortaya çıkarmakta olup, düzensiz ama birden fazla vurucu ritmi üst üste bindirerek ve değişik tonaliteleri aynı anda kullanarak tamamen aykırı yönlere başvuruyor.

SP Klasik müziğin yanı sıra dünya müziğine ve çeşitliliklere açık sanatçılar olarak yaşamaya özen gösteriyoruz. Kariyerimiz boyunca bizi en fazla zenginleştiren unsurlardan bir tanesi de değişik türlerdeki müzikler arasında kalıplardan arınmış olarak yeni etkileşimler yaşamak ve sentezler yaratmak oldu. Nitekim 2000 yılında *Take Bach* başlıklı CD kaydımızla bambaşka bir dinleyici kitlesine hitap etme fırsatı yakaladık. Bob James ile "computer-synthesizer" odaklı *Bach-Jazz* çalışmamız da müzikal anlamda daha evvel yaşamadığımız yenilikler tattırmıştı bize. Diğer yandan, Bernstein'ın bizler için uyarladığı *West Side Story*'de bambaşka ışıklar yakaladık. Değişik müzik türleri gitgide evrenselleşerek ve iç içe geçerek harmanlanıyor. Bu yüzden, farklı müzik türlerini dinlememiz, yeni bir vizyon yaratabilmemiz ve yeni konserler, program stilleri ve projeler oluşturmamız gerekiyor.

Eğitim hayatınız boyunca efsaneleşmiş isimlerle çalıştınız. Şimdi ise "Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler" adını verdiğiniz projeye profesyonel deneyimlerinizi genç yeteneklere aktarıyorsunuz. Bu proje kapsamında Türkiye'de neler başardınız ve bundan sonrası için hedefleriniz nelerdir?

GP 2010 yılında başlattığımız "Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler" projesinin amacı, bildiğiniz üzere, üstün yetenekli gençlerimizin dünya çapında tanınmış, dallarında en iyi hocalarla Avrupa'da eğitim görmelerini sağlamak, onlara dünya sahnelerine giden yolları açmak ve uluslararası yarışmalarda başarılarına imza atmalarına katkıda bulunmak. Bu kapsamda, üç sene gibi kısa bir süre zarfında bursiyerlerimiz uluslararası müzik yarışmalarında altı birincilik ve üç ikincilik ödülü kazandılar. Bunların arasında, 16 yaşındaki Veriko Çumburidze, Türkiye'de bir ilke imza atarak, İsviçre'nin Montreux şehrinde düzenlenen Çaykovski Uluslararası Genç Müzisyenler Yarışması'nda jürinin verdiği en yüksek puanla birincilik,

kemancı Elvin Hoxha ise Eylül ayında Moskova'da yapılan Uluslararası David Oistrakh Keman Yarışması'nda üçüncülük elde etti. 2013 yılının ilk sezonuna kadar Onduline Avrasya, 2013 yılı ikinci yarısından itibaren de Tüpraş'ın sponsorluğunu üstlendiği projede müzisyenlerimiz Viyana, Paris, Berlin, Münih, Leipzig, Köln, Zürih ve Brüksel'de konservatuvar eğitimlerini sürdürüyorlar. Artık yalnızca Türkiye'den değil, Avrupa'dan da projede yer almak isteyen genç müzisyenlerimiz başvuruda bulunuyorlar ama biz Türkiye'den başvuran gençlerimize öncelik tanıyacağız.

Bu seneki bursiyerlerimiz arasında yer alan Duygu Eliz Erkut, klasik balenin en önemli okullarından Milano La Scala Akademisi'nde okuyan tek Türk balerindir. Sıradışı yetenekler Can Çakmur ve Cem Esen hala okullarında öğrenim gördükleri için, Brüksel'de saygın hocalardan aylık özel ders alarak piyano eğitimlerini sürdürüyorlar. 13 yaşındaki kemancı Doğa Altınok geçen yılın Eylül ayında burslu

olarak Viyana Amadeus Müzik Okulu'nda öğrenim görmeye başladı. Bu yılın Mart ayında bursiyerlerimiz Zürih Tonhalle'nin oda müziği salonunda, DVD kaydı da gerçekleştirilen bir konser verdiler. Kayıt önümüzdeki Ekim ayında Lila Müzik tarafından piyasaya verilecek. Genç müzisyenlerimiz son beş ay içinde Alman Konsolosluğu (Yeni Yıl Konseri), Boğaziçi Üniversitesi Albert Long Hall, Notre Dame de Sion Konser Salonu, Kadıköy Süreyya Operası gibi mekanlarda konserler verdiler.

SP Ayrıca 6 senedir müzik derslerini uyguladığımız Tevitöl Lisesi'nde, Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte uyguladığımız, müfredata da kabul edilen "Carl Orff" sistemi gibi son derece modern ve yaratıcı eğitim programıyla Türkiye'deki tüm anaokulları ve ilkokullarda müzik eğitiminin kalitesini arttırmak istiyoruz. Geleceğin üstün yetenekli müzisyenlerinin küçük yaşlarda keşfedilerek onların en iyi biçimde yetiştirilmelerini sağlamayı, dünya sahnelerinde kariyer yapmalarına olanak sunacak bir sistemi geliştirmeyi ve

29/04
2014
19.30

**Güher & Süher Pekinel Önderliğinde
ÜSTÜN YETENEKLER
&
DÜNYA SAHNELERİNDE GENÇ MÜZİSYENLER KONSERİ**

Lycée Notre Dame de Sion - Salle de Spectacle / Gösteri Salonu
Cumhuriyet Caddesi 127 Harbiye 34371 İstanbul Tel : 0212 219 16 97

www.nds.k12.tr

Tüpraş

Güher ve Süher Pekinel, bu ay Türkiye'de satışa sunulan yeni DVD kayıtlarında dünyaca ünlü şef Zubin Mehta yönetiminde çaldılar.

tüm konservatuvarlarımızın altyapıları ve çalgılarının güncel seviyeye ulaştırılmasını görmeyi arzu ediyoruz. Tüm orkestralarımızın Avrupa standartlarına ulaştırılması da son derece önemlidir. Bu arada, Türkiye'de geçtiğimiz Kasım ayında birincisi düzenlenen İstanbul Uluslararası Orkestra Sion Piyano Yarışması'nda jüri üyesi olarak yer almaktan büyük mutluluk duydum. Okulumuz Notre Dame de Sion'un organize ettiği bu platformda, farklı ülkelerden gelen genç piyanistlerin Türk piyanistlerle birlikte yarışmaları, beş önemli bestecimizin eserlerinin dünya gençleri tarafından duyurulması heyecanlı ve eğiticiydi. Finale kalan iki piyanistimiz bir birincilik, bir de beşincilik elde ederek bizleri gururlandırdılar. A

İKSV'nin 2006 yılından beri her yıl bir Türk sanatçısına verdiği Onur Ödülü geçtiğimiz yıl sizlere takdim edilmişti. Bir sanatçının, özellikle de kendi ülkesinden, böyle önemli bir ödülü almasının önemini ve ödüle değer görüldüğünüzde hissettiklerinizi bizimle paylaşır mısınız?

GP İKSV'nin bu ödülünün 2013 yılında bize verilmesi, hayat boyu paylaşmaya gayret ettiğimiz içsel değerleri yansıtan bir "dil"in anlaşılması ve kabul görmüş olmasının mutluluğunu yaşattı bizlere. Ödülün İKSV gibi, bu değerleri 42 yıl boyunca tüm gücü ve ciddiyetiyle koruyan bir kurum tarafından verilmesi ise mutluluğumuzu derinleştirdi. Geriye dönüp baktığımızda; hayatımızın farklı dönemlerinde birkaç kez tattığımız böyle büyük bir mutluluğu, ülkemizde daha önce eşi görülmemiş bir büyük acı ile de paylaştığımızı görüyoruz. Ödülü aldığımız dönemde gelişen "Gezi Parkı" fırtınası, beyinlerimizde ve kalplerimizde derin yaralar açmış bulunuyor. Biz sanatçılar, yanlış duygulara kapılmadan, ileriye yönelik pozitif bir yaklaşımı tüm gücümüzle koruyup devam ettirmeye kararlıyız.

SP Ödül töreninin ardından "Dünya Sahnelerinde Genç Müzisyenler" adlı projemizde yer alan bursiyerimiz kemancı Veriko Çumburidze'nin Sascha Goetzel şefliğindeki Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası ile beraber Waxman'ın *Carmen Fantezis*'ni çalması bizi ayrıca duygulandırıp o akşamı gözümüzde daha da anlamlı kıldı. Bu yıllık festival açılışında ise, projemizin içinde yer aldığı dört yıl boyunca iki uluslararası birinciliğe imza atan genç çellistimiz Dorukhan Doruk'un Gürer Aykal yönetimindeki BİFO eşliğinde çalacak olması da bizim için ayrı bir mutluluk kaynağı. İKSV'ye ve BİFO'ya, gençlerimizi böyle önemli konserler yoluyla destekledikleri için ayrıca minnettarız.

2013 yılından bir kare: Yeşim Gürer Oymak, Süher Pekinel, Zeynep Hamed, Güher Pekinel, Bülent Eczacıbaşı (soldan sağa).